
Torah from Around the World

Lasjon ha'ra doodt drievoudig:

- *degene die over de tong gaat, omdat zijn reputatie wordt geschaad;*
- *degene die spreekt, omdat hij het gebod overtreedt;*
- *degene die luistert, omdat hij iemand gelegenheid geeft het gebod te overtreden.*

Talmoed, Arachien 15b

Sjabbat 6 april 2019 / 1 Niesan 5779, Sjabbat haChodesj, Tazria, Wajikra/Leviticus 12:1 - 13:59

Tanach blz. 219 - 224

2e sefer: Sjemot/Exodus 12:1 - 5 of 5:1 - 20

Tanach blz. 130 of blz. 116 - 117

3e sefer: Beresjiet/Genesis 1:14 - 19

Tanach blz. 6

Haftara: Ezra 7:1 -28

Tanach blz. 1657 - 1659

vertaler: Jochanan Belinfante

Commentator: Rachel Rosenthal. Zij is docent Talmoed en rabbinica aan het Jewish Theological Seminary in de Verenigde Staten.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Hier ben ik, met tzara'at en al

Toen ik twaalf jaar was, enkele weken voor mijn bat mitzwa-viering, bracht ik een bezoek aan een van de rabbijnen van mijn synagoge. Destijds stond in de nieuwsbrief van de synagoge de '**pasoeek** van de week', een vers uit de Tora-voorlezing van die week, dat dan van speciaal belang was of je aan het denken zette. Echter, zo vertrouwde de rabbijn mij toe, de week van mijn bat mitzwa zou aan die gewoonte een eind komen. Hij kon gewoon geen geschikt Toravers vinden. Wat was die parasja van de week? Tazria.

In velerlei opzicht wordt heel Wajikra/Leviticus vaak beschouwd als een uitgestrekt gebied zonder aanknopingspunten wat betreft de Tora. Een tekst waar men zo snel als mogelijk doorheen moet, om vanuit de rijke verhalen van Beresjiet/Genesis en Sjemot/Exodus naar de oorlogen en de herinneringen van Bemidbar/Numeri en Devariem/Deuteronomium te komen. En Tazria wordt gezien als het ergste van het ergste, met zijn overdenkingen en wettelijke bepalingen over kindergeboorte, onreinheid, en **tzara'at**, wat een soort huidziekte is. Afgezien van zijn onaantrekkelijkheid, voelt de tekst als overbodig, zelfs kwetsend als we de moderne waarden en gevoeligheden ernaast leggen. Dus wat moeten wij, Joden die leven in 2019, aanvangen met sidra Tazria?

Ik geloof sterk dat er, ongeacht de uitdagingen die eraan kleven, veel te leren valt uit Wajikra en zelfs uit Tazria. Dus om een **pasoeek** (vers) van deze week te kiezen stel ik het Wajikra 13:45 voor. De Tora vereist dat wanneer de priester iemand met een huidaandoening onderzoekt en ontdekt dat hij **tzara'at** heeft, hij hem onrein verklaart. Vervolgens moet degene die „(...) door **tzara'at** is aangetast, (...) zijn kleren scheuren, zijn haar los laten hangen, baard en snor bedekken en 'Onrein, onrein!' roepen." (Wajikra 13:45)

Op het eerste gezicht lijkt de eis dat het slachtoffer zichzelf moet identificeren als onrein wreed. Het is al erg genoeg uit het kamp gestuurd te worden en door de gemeenschap (tijdelijk, red.) te worden verbannen in dit moment van nood. Is het echt nodig dat de persoon extra aandacht op zichzelf vestigt? Moeten wij zijn vernedering nog erger maken? Er is echter een andere manier om dit vers te lezen. Daarin ligt een paradigma (leidend principe, red.) dat zelfs geldt wanneer de zorgen over **tzara'at** verdwenen zijn.

Om te begrijpen hoe **tzara'at** en de daarop volgende bestraffing betrekking zou kunnen hebben op de moderne wereld, helpt het om te kijken naar hoe de rabbijnen deze aandoening begrepen; voor hen was deze waarschijnlijk net zo mysterieus als voor ons. De meest algemene verklaring hoe **tzara'at** ontstaat, stelt dat het een fysieke uiting is van ons innerlijk falen, in het bijzonder met betrekking tot de gewoonte van **lasjon hara**, oftewel kwaad spreken over anderen. De Midrasj verbindt als woordenspel de **metzora**, diegene die getroffen is met deze huidziekte, met de frase **motzi sjem ra**, diegene die iemands reputatie beschadigt door leugens over die persoon te verspreiden. (Wajikra Rabba, parashat metzora par. 16:6). (Dit is een vrij typisch voorbeeld van een rabbijns woordspel, een van de favoriete uitlegmethode van de rabbijnen). Omdat er vijf plaatsen in de Tora zijn waar de ziekte **tzara'at** wordt bediscussieerd, heeft volgens deze midrasj de **motzi sjem ra** alle vijf boeken van de Tora overtreden.

Uitgaande van deze veronderstelling, verklaart een midrasj in de Sifra [de halachische midrasj op Wajikra, JB], dat toen Mirjam getroffen werd door **tzara'at** (Wajikra 12:10), dit gebeurde omdat zij achter de rug van Mosjé kritiek op hem had geuit. De Sifra neemt aan dat kwaadsprekerij niet zomaar **tzara'at** veroorzaakt, maar zich in het bijzonder manifesteert in het gezicht, want „...huidletsel verschijnt slechts door kwaadspreken” (par. 5:7). Volgens de lijn van redentie in deze context, wordt het dwingen van de getroffen personen om uit te schreeuwen dat zij onrein zijn tot een soort karmische straf. De getroffen persoon heeft op een onbehoorlijke manier gesproken over anderen en door zijn of haar verklaring van de eigen onreinheid opent de persoon de deur om op dezelfde wijze over de tong te gaan. Onzorgvuldig te spreken over anderen, zonder achting voor de reputatie van anderen, heeft tot gevolg dat iemand op vergelijkbare wijze uit die gemeenschap wordt buitengesloten.

Toch kan het niet zo zijn dat iemand dwingen om 'Onrein, onrein!' te roepen alleen maar over straf gaat. In het algemeen is het naleven van de mitswot bedoeld als middel tot herstel, eerder dan als middel van straf. Het systeem zal zeker niet op zo'n manier zijn

opgezet dat anderen tot zonde worden gebracht door hen aan te moedigen te spreken over de door **tzara'at**-getroffenen. 'Onrein, onrein' moet dus over iets anders gaan.

Vaak is het moeilijk onze eigen zwakheden en mislukkingen te erkennen. Wij vergoeilijken gedrag van onszelf dat wij veroordelen van anderen. We rechtvaardigen ons eigen handelen, zelfs als wij ons er onaangenaam van bewust zijn dat wijzelf niet echt geloven dat wij het goede doen. Stel je voor dat wij, elke keer als wij onszelf en anderen onrecht aandoen, gedwongen zouden worden om op te staan en het te erkennen. Stel je voor dat wij zouden worden gedwongen om te erkennen dat wij onrein zijn, elke keer dat wij ons van binnen zo zouden voelen. Stel je voor dat er een fysiek teken zou bestaan voor onze tekortkomingen en overtredingen, voor ons falen. Zou ons dat helpen onszelf te veranderen en ons gedrag te verbeteren?

Dit is dan misschien de les die we kunnen leren uit deze vreemde sidra, Tazria. Het mag misschien waar zijn dat wij, Goddank, niet meer worden gekweld door deze mysterieuze ziekte. Maar het proces waar men doorheen moet om zichzelf innerlijk schoon te maken, kan ons informatie geven over de manier waarop wij kunnen nadenken over ons eigen proces van zelfverbetering. Als wij een innerlijke ruimte zouden kunnen scheppen (door bepaald gedrag van onszelf te verwachten), waardoor er geen andere keuze zou zijn dan eerlijk te zijn over onze tekortkomingen, dan zouden wij er wellicht naar zelf-verbetering streven en meer compassie tonen voor de zwakheden van anderen. In plaats van ons te verbergen achter excuses, zouden wij gedwongen zijn voor de wereld te gaan staan en te zeggen: „Kijk, dit is wie ik ben, met al mijn goede en slechte kanten.” We zouden misschien tijdelijk zijn gescheiden van onze gemeenschap, maar uiteindelijk zou dit het potentieel hebben om ons er weer in terug te brengen, waarbij we een eerlijker en rechtvaardiger versie van onszelf zouden kunnen laten zien, met littekens en al.